

آیین‌نامه چگونگی احراز شرایط عضویت خبره (مصوب جلسه مورخ ۲۸ فروردین ۱۳۹۶ شورای عالی)

این آیین‌نامه در اجرای ماده (۸) اساسنامه انجمن حسابداران خبره ایران (مصوب ۲۳ تیر ۱۳۹۳) به منظور تعیین ضوابط چگونگی احراز شرایط عضویت خبره اعضای انجمن در جلسه مورخ ۲۸ فروردین ۱۳۹۶ شورای عالی در (۲۳) ماده و (۶) تبصره به تصویب رسید و از تاریخ تصویب لازم الاجراء است.

فصل اول: تعاریف

ماده (۱): اصطلاحات به کار رفته در این آیین‌نامه دارای معانی مشخص زیر هستند:

- انجمن:** انجمن حسابداران خبره ایران است.
- اساسنامه:** اساسنامه انجمن مصوب مجمع عمومی فوق‌العاده اعضا مورخ ۲۳ تیر ۱۳۹۳ است.
- عضو عادی:** اشخاص حقیقی که مطابق شرایط مقرر در ماده (۶) اساسنامه به عضویت در انجمن پذیرفته می‌شوند. همچنین، اعضای که مطابق شرایط مقرر در اساسنامه‌های قبلی به عضویت در انجمن پذیرفته شده‌اند. به جز آن گروه از اعضای انجمن که مطابق ضوابط این آیین‌نامه به عنوان عضو خبره در یکی از شاخه‌های تخصصی پذیرفته می‌شوند.
- عضو متقاضی واجد شرایط:** عضو متقاضی عضویت خبره در یکی از شاخه‌های تخصصی که با توجه به احراز دو شرط اولیه «حداقل سابقه عضویت» و «سابقه کار حرفه‌ای مرتبط»، از سوی یکی از هیئت‌های تشخیص صلاحیت، مجاز به شرکت در آزمون تخصصی مربوطه دانسته می‌شود.
- عضو خبره:** آن گروه از اعضای انجمن که مطابق ضوابط این آیین‌نامه به عنوان عضو خبره در یکی از شاخه‌های تخصصی پذیرفته می‌شوند.
- شاخه‌های تخصصی:** شاخه‌های تخصصی عضویت خبره که مطابق ماده (۸) اساسنامه شامل «حسابدار مالی خبره»، «حسابدار مستقل خبره»، و «حسابدار مدیریت خبره» است.
- کار حرفه‌ای:** تصدی در امور حسابداری و حسابرسی، مالی، کارشناسی و مشاوره مالی، ارزیابی سهام و تهیه و ارائه طرح و اجرای سامانه‌های مالی است.
- هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه:** شامل یکی از سه «هیئت تشخیص صلاحیت حسابداران مالی خبره»، «هیئت تشخیص صلاحیت حسابداران مستقل خبره»، و «هیئت تشخیص صلاحیت حسابداران مدیریت خبره» است که به منظور بررسی احراز شروط «سابقه کار حرفه‌ای مرتبط» و «قبولی در آزمون تخصصی» متقاضیان عضویت خبره در یکی از شاخه‌های تخصصی تشکیل می‌شوند.
- مرکز آموزش حرفه‌ای تحت کنترل انجمن:** شامل «مرکز آموزش حسابداران خبره (PACT)» و هر مرکز آموزش حرفه‌ای دیگری که در آینده، به منظور برگزاری دوره‌های آموزش حرفه‌ای، در قالب یک شخصیت حقوقی جداگانه تحت کنترل انجمن یا یکی از ادارات زیرمجموعه انجمن، در تهران یا شهرهای دیگر کشور راه‌اندازی شود.

فصل دوم: چگونگی احراز شرایط اولیه

ماده (۲): شرایط اولیه عضویت خبره در انجمن، مطابق ماده (۸) اساسنامه، شامل موارد زیر است:

۱. داشتن حداقل دو سال سابقه عضویت در انجمن
۲. داشتن سابقه کار حرفه‌ای مرتبط
۳. قبولی در آزمون تخصصی

ماده (۳): در چارچوب ضوابط مقرر در این آیین‌نامه، شرط «حداقل سابقه عضویت در انجمن» از سوی دبیرخانه انجمن، و شروط «سابقه کار حرفه‌ای مرتبط» و «قبولی در آزمون تخصصی» از سوی یکی از هیئت‌های تشخیص صلاحیت مربوطه به تایید می‌رسند.

ماده (۴): پذیرش عضویت خبره اعضای انجمن، پس از طی فرایند مقرر در این آیین‌نامه، با تصویب نهایی در شورای عالی انجمن و پرداخت ورودیه و حق عضویت سال نخست محرز می‌شود.

الف: محاسبه سابقه عضویت

ماده (۵): اعضای انجمن در تاریخ تسلیم درخواست پذیرش عضویت خبره به دبیرخانه انجمن باید حداقل دارای دو سال سابقه عضویت عادی در انجمن باشند. مبداء آغاز عضویت عادی اعضاء در انجمن تاریخ تصویب عضویت آنان توسط شورای عالی است.

ب: مصادیق سابقه کار حرفه‌ای

ماده (۶): مصادیق کار حرفه‌ای مرتبط با هر یک از شاخه‌های تخصصی به شرح زیر است:

۱. **حسابدار مالی خبره:** داشتن حداقل پنج سال سابقه کار حرفه‌ای تمام‌وقت در زمینه حسابداری مالی در شرکت‌ها، موسسات، یا سازمان‌های خصوصی، عمومی، یا غیرانتفاعی، پس از تاریخ دانش‌آموختگی از مقطع کارشناسی (لیسانس)، که حداقل دو سال از آن باید در جایگاه سرپرستی باشد. منظور از جایگاه «سرپرستی» در حسابداری مالی جایگاهی است که تصدی آن مستلزم تسلط کامل بر فرایند حسابداری مالی، از شناخت رویدادهای مالی تا تنظیم صورت‌های مالی، است. عنوان سازمانی این جایگاه بسته به شرکت‌ها، موسسات و سازمان‌های گوناگون می‌تواند عناوین متنوعی همچون «کارشناس مسئول حسابداری»، «کارشناس مسئول مالی»، «سرپرست امور مالی»، «سرپرست حسابداری»، «مدیر امور مالی»، «مدیر مالی»، و عناوینی نظیر این‌ها باشد.

۲. **حسابدار مستقل خبره:** داشتن حداقل پنج سال سابقه کار حرفه‌ای تمام‌وقت در زمینه حسابرسی مستقل در موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران، پس از تاریخ دانش‌آموختگی از مقطع کارشناسی (لیسانس)، که حداقل دو سال از آن باید در جایگاه سرپرستی باشد. منظور از جایگاه «سرپرستی» در حسابرسی مستقل جایگاهی است که تصدی آن مستلزم تسلط کامل بر فرایند حسابرسی مستقل صورت‌های مالی، از شناخت صاحب‌کار تا تنظیم گزارش حسابرسی، است. عنوان سازمانی این

جایگاه در موسسات عناوینی همچون «سرپرست حسابرسی»، «سرپرست ارشد حسابرسی»، و «مدیر حسابرسی» است.

۳. **حسابدار مدیریت خبره:** داشتن حداقل پنج سال سابقه کار حرفه‌ای تمام‌وقت در زمینه حسابداری مدیریت در شرکت‌ها، موسسات، یا سازمان‌های خصوصی، عمومی، یا غیرانتفاعی، پس از تاریخ دانش‌آموختگی از مقطع کارشناسی (لیسانس)، که حداقل دو سال از آن باید در جایگاه سرپرستی باشد. منظور از جایگاه «سرپرستی» در حسابداری مدیریت جایگاهی است که تصدی آن مستلزم تسلط کامل بر فرایند حسابداری مدیریت، از شناخت صاحب‌کار و اهداف راهبردی آن تا تنظیم گزارش‌های متنوع مدیریتی، است. عنوان سازمانی این جایگاه بسته به موسسات گوناگون می‌تواند عناوین همچون «مدیر مالی»، «مشاور مالی»، «مشاور حسابداری»، «مشاور مدیرعامل»، و عناوینی نظیر این‌ها باشد.

پ: آزمون تخصصی

ماده (۷): عضو متقاضی واجد شرایط می‌تواند آزمون تخصصی احراز عضویت خبره در هر یک از شاخه‌های تخصصی را به یکی از دو روش زیر بگذراند:

۱. آزمون جلسه‌محور
۲. آزمون دوره‌محور

پ-۱: آزمون جلسه‌محور

ماده (۸): آزمون جلسه‌محور به صورت کتبی، متحدالشکل، و طی یک جلسه برگزار می‌شود. این نوع آزمون در هر یک از شاخه‌های تخصصی حداقل یک بار در طول هر سال شمسی توسط انجمن برگزار می‌شود. برگزاری نوبت‌های بیشتر آزمون جلسه‌محور در هر یک از شاخه‌های تخصصی، با پیشنهاد هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه و تصویب شورای عالی، بلامانع است.

ماده (۹): امور محتوایی برگزاری آزمون جلسه‌محور هر یک از شاخه‌های تخصصی، شامل موارد زیر، توسط هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه انجام می‌شود:

۱. تعیین مواد آزمون و آستانه قبولی در هر ماده،
۲. تنظیم پرسش‌نامه هر جلسه آزمون،
۳. ارزیابی پاسخنامه‌های اعضای متقاضی واجد شرایط شرکت‌کننده در هر جلسه آزمون، و
۴. ارائه فهرست پذیرفته‌شدگان در هر جلسه آزمون به دبیرخانه انجمن

تبصره: مواد آزمون جلسه‌محور هر یک از شاخه‌های تخصصی و آستانه قبولی هر یک از مواد آزمون پس از تعیین توسط هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه، حداقل سه ماه قبل از تاریخ برگزاری هر جلسه آزمون، توسط دبیرخانه انجمن از طریق وبگاه رسمی انجمن به اطلاع عموم اعضا می‌رسد. تغییر مواد آزمون هر یک از شاخه‌های تخصصی با رعایت زمان‌بندی و دیگر ضوابط مقرر در این تبصره بلامانع است.

ماده (۱۰): امور اجرایی برگزاری آزمون جلسه‌محور هر یک از شاخه‌های تخصصی، شامل موارد زیر، توسط دبیرخانه انجمن انجام می‌شود:

۱. اطلاع‌رسانی عمومی مصوبات هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه،
۲. تعیین تاریخ برگزاری جلسه هر آزمون،
۳. انتشار فراخوان عمومی نام‌نویسی در هر آزمون،
۴. نام‌نویسی اعضای متقاضی شرکت در هر آزمون،
۵. دریافت مدارک مورد نیاز از اعضای متقاضی شرکت در هر آزمون،
۶. بررسی شرط «حداقل سابقه عضویت» اعضای متقاضی شرکت در هر آزمون،
۷. ارائه پرونده تکمیل‌شده اعضای متقاضی واجد شرط «حداقل سابقه عضویت» به هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه به منظور تایید شرط «سابقه کار حرفه‌ای مرتبط»،
۸. اعلام عمومی فهرست اعضای متقاضی واجد شرایط شرکت در جلسه هر آزمون،
۹. طراحی، چاپ و توزیع کارت ورود به جلسه هر آزمون،
۱۰. برگزاری امور اجرایی جلسه هر آزمون،
۱۱. تحویل پاسخننامه اعضای شرکت‌کننده در جلسه هر آزمون به هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه،
۱۲. ارائه فهرست پذیرفته‌شدگان جلسه هر آزمون به شورای عالی، و
۱۳. اعلام عمومی فهرست نهایی اعضای خیره مورد تایید شورای عالی

تبصره (۱): تاریخ برگزاری جلسه آزمون هر یک از شاخه‌های تخصصی، پس از تعیین توسط دبیرکل، حداقل سه ماه قبل از تاریخ برگزاری جلسه هر آزمون به همراه فراخوان عمومی نام‌نویسی در آزمون از طریق وبگاه رسمی انجمن به اطلاع عموم اعضاء می‌رسد.

تبصره (۲): در فراخوان موضوع تبصره فوق، شرایط اولیه عضویت خیره به همراه جزئیات مربوط به برگزاری جلسه هر آزمون، شامل، مواد آزمون، آستانه قبولی هر ماده، تاریخ آغاز نام‌نویسی از متقاضیان، راه‌های نام‌نویسی، مدارک مورد نیاز، تاریخ و محل اعلام عمومی فهرست اعضای متقاضی واجد شرایط، و تاریخ برگزاری جلسه آزمون اعلام می‌شود.

تبصره (۳): محل و ساعت توزیع کارت ورود به جلسه هر آزمون به همراه محل و ساعت برگزاری آزمون، در قالب اطلاعیه ثانویه‌ای، حداقل دو هفته قبل از برگزاری جلسه هر آزمون از طریق وبگاه رسمی انجمن به اطلاع اعضای متقاضی واجد شرایط می‌رسد.

پ-۲: آزمون دوره‌محور

ماده (۱۱): آزمون‌های دوره‌محور مربوط به هر یک از شاخه‌های تخصصی از طریق برگزاری دوره‌های آموزشی بلندمدت حرفه‌ای مورد تایید هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه در مراکز آموزش حرفه‌ای تحت کنترل انجمن برگزار می‌شود.

ماده (۱۲): سرفصل‌ها و حداقل ساعت‌های آموزشی دروس آزمون دوره‌محور هر یک از شاخه‌های تخصصی و آستانه‌های قبولی هر یک از دروس توسط هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه تعیین می‌شود، و جهت طراحی و فراهم آوردن مقدمات برگزاری دوره‌های آموزشی مربوطه، به مراکز آموزش حرفه‌ای تحت کنترل انجمن ابلاغ می‌شوند.

ماده (۱۳): مراکز آموزش حرفه‌ای تحت کنترل انجمن پس از طراحی و فراهم آوردن مقدمات برگزاری دوره‌های آموزشی مربوط به آزمون دوره‌محور هر یک از شاخه‌های تخصصی، و اعلام کتبی مراتب طی گزارشی مشروح به

هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه، صدور مجوز برگزاری این دوره‌های آموزشی را از هیئت درخواست می‌کند. هیئت نیز، حداکثر ظرف ده روز کاری پس از وصول هر گزارش، مراتب موافقت یا مخالفت خود را با برگزاری دوره آموزشی مورد درخواست به صورت کتبی به مرکز آموزش اعلام می‌کند.

ماده (۱۴): در صورت اعلام مخالفت هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه با برگزاری دوره آموزشی مورد درخواست مرکز آموزش حرفه‌ای تحت کنترل انجمن، دلایل این اعلام مخالفت نیز باید به همراه پیشنهادهای اصلاحی از سوی هیئت به صورت کتبی به مرکز آموزش اعلام شود. مرکز آموزش نیز پس از اعمال پیشنهادهای اصلاحی باید مجدداً مراتب را طی گزارشی مشروح به هیئت اعلام و صدور مجوز برگزاری این دوره را درخواست کند. زمانبندی و نحوه پاسخگویی هیئت به درخواست مجدد مرکز آموزش نیز مشمول ضوابط ماده فوق و تبصره حاضر است.

ماده (۱۵): در صورت اعلام موافقت هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه با برگزاری دوره آموزشی مورد درخواست مرکز آموزش حرفه‌ای تحت کنترل انجمن، که در قالب «مجوز برگزاری دوره آموزشی» اعلام می‌شود، دانش‌آموختگان این دوره آموزشی حائز شرط اولیه «قبولی در آزمون تخصصی» شناخته می‌شوند. بنابراین، در صورت داشتن دو شرط اولیه دیگر، می‌توانند مراتب درخواست خود برای عضویت خبره در شاخه تخصصی مربوطه را به صورت کتبی به دبیرخانه انجمن ارسال کنند. دبیرخانه انجمن نیز موظف است، پس از بررسی و اعلام سابقه عضویت و دریافت مدارک و مستندات مربوط به سابقه کار حرفه‌ای مرتبط، پرونده تکمیل شده عضو متقاضی واجد شرایط را جهت بررسی نهایی به هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه ارجاع دهد. هیئت نیز حداکثر ظرف دو هفته رأی خود در خصوص احراز یا عدم احراز شرایط عضویت خبره عضو متقاضی را صادر و جهت تصویب نهایی به شورای عالی تسلیم می‌کند.

ماده (۱۶): دانش‌آموختگان دوره‌های آموزشی بلندمدت مربوط به هر یک از شاخه‌های تخصصی که پیش از تاریخ تصویب این آیین‌نامه در مرکز آموزش حسابداران خبره برگزار شده‌اند، در صورت تایید این دوره‌ها از سوی هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه، و در صورت داشتن شروط اولیه دیگر، می‌توانند مراتب درخواست خود برای عضویت خبره در شاخه تخصصی مربوطه را به صورت کتبی به دبیرخانه انجمن ارسال کنند. زمانبندی و چگونگی بررسی این درخواست‌ها مشمول ضوابط مقرر در ماده (۱۵) است.

فصل سوم: هیئت‌های تشخیص صلاحیت

ماده (۱۷): هیئت‌های تشخیص صلاحیت موضوع این آیین‌نامه شامل یکی از سه هیئت زیر است:

۱. **هیئت تشخیص صلاحیت حسابداران مالی خبره:** هیئتی است که به منظور بررسی احراز شروط «سابقه کار حرفه‌ای مرتبط» و «قبولی در آزمون تخصصی» متقاضیان عضویت خبره در شاخه تخصصی «حسابدار مالی خبره» تشکیل می‌شود.
۲. **هیئت تشخیص صلاحیت حسابداران مستقل خبره:** هیئتی است که به منظور بررسی احراز شروط «سابقه کار حرفه‌ای مرتبط» و «قبولی در آزمون تخصصی» متقاضیان عضویت خبره در شاخه تخصصی «حسابدار مستقل خبره» تشکیل می‌شود.
۳. **هیئت تشخیص صلاحیت حسابداران مدیریت خبره:** هیئتی است که به منظور بررسی احراز شروط «سابقه کار حرفه‌ای مرتبط» و «قبولی در آزمون تخصصی» متقاضیان عضویت خبره در شاخه تخصصی «حسابدار مدیریت خبره» تشکیل می‌شود.

ماده (۱۸): هر یک از هیئت‌ها متشکل از حداقل هفت عضو انجمن است که به پیشنهاد رئیس شورای عالی و با تصویب شورای عالی به مدت دو سال منصوب می‌شوند. تصمیمات هر یک از هیئت‌ها با رأی موافق حداقل چهار تن از اعضاء آن هیئت مصوب می‌شود.

تبصره (۱): تمدید عضویت تمام یا تعدادی از اعضای هر یک از هیئت‌ها در دوره‌های بعد با رعایت ضوابط این ماده بلامانع است.

تبصره (۲): عضویت مشترک هر یک از اعضای انجمن در بیش از یک هیئت بلامانع است.

ماده (۱۹): همزمان با انتصاب یا تمدید عضویت اعضای هیئت‌ها، مبلغ حق حضور آنان در جلسات هیئت‌ها نیز به پیشنهاد رئیس شورای عالی و با تصویب شورای عالی به مدت دو سال تعیین می‌شود.

ماده (۲۰): هر یک از هیئت‌ها، در نخستین جلسه کاری خود پس از انتصاب توسط شورای عالی، یکی از اعضای خود را به عنوان دبیر هیئت انتخاب می‌کنند. دبیر هر هیئت رابط بین آن هیئت و دبیرخانه انجمن است. وظیفه هماهنگی برگزاری جلسات هر هیئت، تنظیم دستور جلسات، و تنظیم صورتجلسات هر هیئت نیز بر عهده دبیر آن هیئت است.

فصل چهارم: سایر موارد

ماده (۲۱): ضوابط اخلاق حرفه‌ای، نظارت بر فعالیت حرفه‌ای، اقدامات انضباطی، و آموزش حرفه‌ای مستمر اعضای خیره در قالب آیین‌نامه‌های جداگانه‌ای از سوی شورای عالی تصویب و جهت اجراء به اعضای خیره ابلاغ خواهد شد.

ماده (۲۲): آن گروه از اعضای انجمن که مطابق ضوابط انجمن و مصوبات شورای عالی (پیش از تاریخ تصویب این آیین‌نامه) به عنوان «حسابدار مستقل» شناخته شده‌اند، از تاریخ تصویب این آیین‌نامه، به عنوان اعضای خیره در شاخه تخصصی «حسابدار مستقل خیره» پذیرفته می‌شوند.

ماده (۲۳): آن گروه از اعضای انجمن که همزمان عضو جامعه حسابداران رسمی ایران یا یکی از انجمن‌های حرفه‌ای معتبر بین‌المللی نیز هستند، در صورت تایید اعتبار و مرتبط بودن این عضویت از سوی هیئت تشخیص صلاحیت مربوطه، و در صورت داشتن شروط اولیه دیگر، می‌توانند مراتب درخواست خود برای عضویت خیره در شاخه تخصصی مربوطه را به صورت کتبی به دبیرخانه انجمن ارسال کنند. زمانبندی و چگونگی بررسی این درخواست‌ها مشمول ضوابط مقرر در ماده (۱۵) است.